

آموزش مهارت های تفکر

وروش تحقیق به کودکان

نویندگان:

مقصومه نعمتی - رحمت اله خوارزمی رحیم آبادی - فاطمه خوشنواهی فومنی

سردبستانه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
شماره افزوده
شماره افزوده
شماره کتابشناسی ملی

نوعی، معصومه، ۱۳۶۱ :
آموزش مهارت های تفکر و روش تحقیق به کودکان
تهران : پرورش ذهن فرزاد، ۱۳۹۳.
۸۰ ص، ۵/۱۳ x ۵/۲۱، سی، هر
۹۷۸-۶۰۰-۹۵۲۸۴-۴-۸
فیباک مخمسز
فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nli.ir> قابل دسترسی است
خوارزمی رحیم آبادی، رحمت اله، ۱۳۵۳-
خوشنوازی فزسی، فاطمه، ۱۳۵۴-
۲۸۲۱۱۴۲

انتشارات پرورش ذهن فرزاد، info@pzf.ir

آموزش مهارت های تفکر و روش تحقیق به کودکان

پدید آورندگان : معصومه نعمتی - رحمت اله خوارزمی رحیم آبادی - فاطمه خوشنوازی فزسی

نوبت چاپ : چاپ اول

تاریخ چاپ : اردیبهشت ۹۴

شمارگان : ۱۰۰۰ جلد

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۲۸۴-۴-۸

قیمت : ۱۲۰۰۰۰ ریال

نشانی ناشر : بزرگراه رسالت - بین بنی هاشم و استاد حسن بنا جنوبی- پلاک ۱۱۵۲- واحد ۳

تلفن : ۲۲۳۰۲۰۹۲ - ۲۲۳۰۲۰۹۵

صفحه	فهرست مطالب
۵	اشاره
۶	هدف اساسی آموزش روش تحقیق
۷	مراحل آموزش روش تحقیق
۱۲	آموزش روش تحقیق TRIZ
۱۹	کمک استاد راهنما به کودک محقق
۲۵	منابعی برای مطالعه بیشتر در این مورد
۲۶	آموزش خلاقیت به کودکان
۳۰	ماهیت، ابعاد و انواع تفکر
۳۳	تفکر به عنوان یک مهارت
۳۴	ادراک
۳۶	الگو سازی
۳۷	کاربرد الگوها
۳۷	بازشناسی
۳۸	جداسازی
۴۰	گروه بندی
۴۱	تحلیل
۴۲	آگاهی
۴۳	تفکر علمی
۴۴	انواع و ابعاد تفکر
۴۷	تولد و مصادیق تفکر علمی
۴۸	مکاتب روش شناسی علم
۴۹	حل مسئله
۵۲	تعریف تفکر انتقادی

۵۴	ضرورت تفکر انتقادی چیست؟
۵۵	دامنه تفکر انتقادی
۵۵	مهارت های تفکر انتقادی
۵۶	تفکر منفی
۵۷	حالت های مختلف همکاری با فرایند تفکر منفی
۵۷	تفکر تحلیلی
۵۸	تفکر معکوس
۵۸	تفکر اجرایی
۵۹	نکات کلیدی در برنامه ریزی
۶۰	یک روش مناسب برای برنامه ریزی
۶۲	تفکر استراتژیک
۶۲	ماهیت تفکر استراتژیک
۶۲	اجزا تفکر استراتژیک
۶۳	کاربرد های تفکر استراتژیک
۶۳	مسیرهای برتری استراتژیک
۶۴	عوامل موثر تقویت تفکر استراتژیک
۶۴	تفکر خلاق
۶۵	انواع و ابعاد خلاقیت
۶۵	روش های آموزش خلاقیت
۶۵	روش های تمرین تفکر خلاق
۶۶	آموزش مهارت های تدریس برای ایجاد خلاقیت
۶۷	هوش
۶۹	راهبردهای جهانی هوش و اگر در فرایند تدریس
۷۳	اقسام پنج گانه تفکر نادرست
۷۵	اقسام چهارگانه تفکر درست
۸۰	فهرست منابع

اگر یکی از اهداف تعلیم و تربیت را آماده کردن دانش آموزان برای مواجهه با مسائل آینده و نو آوری بدانیم، باید علاقه به مطالعه و پژوهش علمی آنان در کانون توجه قرار گیرد و تقویت شود. اصولاً، رغبت به مطالعه و پژوهش امری متکی بر فعالیت های ذهنی - تجربی افراد است؛ یعنی دانش آموزان خود باید مسائل علمی را مورد کندوکاو قرار دهند و تجربه کنند، نه آن که این مسائل در قالب های نظری آماده، در ذهن آنها گنجانیده شود. به بیان دیگر هدف تعلیم و تربیت انباشتن ذهن از دانش نیست، بلکه وسیله دستیابی به یافته های علمی به منظور خلاقیت و سازندگی است. تجربه نشان داده است که دانشی که از طریق مطالعه و تحقیق بدست می آید، ثبات و پایداری آن در ذهن بیشتر است. از طرف دیگر، این طور به نظر می رسد که بیان کلیشه ای دانش، موجب ایجاد اثرات نامطلوبی بر دانش آموزان می شود. آنها چنین برداشت می کنند که یافته های پژوهشی همواره ثابت و تغییر ناپذیرند؛ در حالی که یافته های پژوهشی همواره در حال تغییر و اصلاح اند. بنابراین، دانش امروز نمی تواند نسخه ثابت تجویز شده ای برای آینده باشد. هم چنین، فراگیرندگان فکر می کنند که یافته های حاضر، کامل است چنین تصویری از علم، جایی برای مطالعه و پژوهش برای آنها باقی نمی گذارد. به نظر نگارنده، این گونه شیوه انتخاب و سازماندهی محتوا در کتاب های درسی وقتی با روش تدریس سنتی توأم می شود، باعث از بین رفتن انگیزه و رغبت به مطالعه و پژوهش در دانش آموزان می شود. در نتیجه نظام آموزش و

پرورش تنها به یادسپاری بخشی از اطلاعات زمان خود می پردازد و با فرآیند مطالعه و پژوهش بیگانه می ماند و در نهایت به مرور، توانایی آفرینش و کاربرست یافته های علمی را که حاصل تلاش بشر در طول تاریخ است، از دست می دهد. به رغم این مطلب، برای رفع این گونه مشکلات نظام آموزشی، نیاز به تحول اساسی در عناصر برنامه درسی به ویژه روش تدریس و شیوه ارزشیابی شدیداً احساس می شود. الگویی که در این جا معرفی می شود، زمینه پژوهش در مدرسه را فراهم می آورد و انگیزه و توانایی دانش آموزان دوره ابتدایی را برای انجام دادن فعالیت های مطالعاتی و پژوهشی تقویت می کند.

هدف اساسی آموزش روش تحقیق

نظریه پرداز اصلی آموزش شیوه پژوهشی "ریچارد ساچمن" است. از دیدگاه او هدف اساسی این الگو تقویت فرآیند تفکر استقرایی و استدلال علمی است. نتایج حاصل از پژوهش ها نشان داده اند که استفاده از این روش تدریس سبب افزایش درک و فهم دانش آموزان از مفاهیم علوم، تفکر خلاق و مهارت های تجزیه و تحلیل اطلاعات می شود. بنا به باور ساچمن، عموم دانش آموزان توانایی آن را دارند که فرایند تحقیق را پیگیری کنند. او معتقد است که هم چنین تحقیق کردن را می توان به صورت مستقیم به کودکان یاد داد.

اندیشمندانی چون برونر، تابا، آزوبل و ساچمن معتقدند که انسان ها به طور طبیعی محقق و پژوهشگرند. این اعتقاد هم وجود دارد که برای ارتقای سطح